

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. In qua quartò probatur nostra conclusio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

producat illum, debet supponi constitutus in suo esse substantiali; cum unumquodque prius sit in ordine ad se, quam ad aliud, & prius est in se, quam se alteri communicet per actionem, & sic priusquam Petrus producat filium, debet habere essentiam, existentiam, & supposititalitatem, quia actiones sunt suppositorum, id est oriuntur à suppositis ut talibus; sed ante supposititalitatem debet esse Petrus essentialiter, & existentialiter adæquate completus in esse naturæ, quia supposititalitas est terminus naturæ complete substantialis, ac proinde advenit Petro completo in esse naturæ: ergo de primo ad ultimum antequam Petrus sit pater, debet esse necessario constitutus in esse substantiali adæquate; nam antequam producat debet esse constitutus adæquate usque ad supposititalitatem, & antequam sit pater, debet producere, & ideo est vera hæc causalis, ideo est pater, quia produxit filium; contra vero hæc est falsa, ideo producit filium, quia est pater: ergo si Petrus est complete constitutus ante productionem filij, & ante producit quam sit pater, aliqua saltem prioritate naturæ: ergo necessario dicendum est antequam sit pater, esse constitutum adæquate in esse substantiali.

144 Secundo probatur illa minor præcipua. Illud supponit entitatem alicuius constitutam quod convenit illi, & non constituit ipsum in suo esse primario; sed paternitas convenit Petro, & non constituit substantiam Petri in esse hominis, aut Petri, quod est esse primarium illius; alias Petrus, qui non habet filium, & non est pater, nec esset homo, nec Petrus quod est absurdum: ergo paternitas supponit substantiam Petri adæquate constitutam in suo esse substantiali. Maior est certa, minor sic probatur; quia substantia adæquata Petri, & habet constitutiva physica substantia adæquate, quæ sunt hæc materia, hæc forma, & hæc unio existentes; sed paternitas nec est materia, nec forma, nec unio substantialis Petri: ergo physice non constituit Petrum.

145 Et habet constitutiva metaphysica adæquate, videlicet prædicata essentialia, ut animal, homo, &c. sed paternitas non est prædicatum essentialiale Petri, alias Petrus pater distingueretur essentialiter à Paulo non patre; cum in Petro detur prædicatum essentialiale, quod non datur in Paulo, aut est individuatio Petri, & hoc non quia paternitas in Petro supponit iam individuum Petrum, quia ut sit pater, debet esse substantia individua, ex eo quod ut sit pater, debet producere, & ut producat, debet esse individuum. Item individuatio contrahit hominem: sed paternitas non contrahit illum: ergo paternitas non est individuatio Petri. Præterea, quia Petrus semper est individuum; atqui Petrus aliquando est pater, aliquando non est pater, quia aliquando habet filium, aliquando non, & forte nunquam est pater, quia nunquam habet filium: ergo non est idem in Petro esse patrem, ac esse individuum, nec individuatio est paternitas.

146 Urgetur evidenti: quia in hoc distinguitur pater æternus à creatis patribus, quod de substantia patris æterni est sua paternitas, & constituitur, ac distinguitur substantialiter per illam à filio, seu Verbo divino, pater autem creatus non constituitur per paternitatem creatam in suo esse substantiali, & personali; ex alio capite pater æternus non potest intelligi in suo esse personali, ac substantiali adæquate, & complete constitutus sine paternitate, nec distinctus substantialiter ab

alia persona sine illa, quia paternitas divina est personalitas, ac supposititalitas patris æterni; hoc discrimen tribuunt a parte D. Augustinus lib. 2. de Trinit. cap. 3. D. Ambrosius lib. 1. de fide ad Grafi. cap. 2. D. Fulgent. lib. 1. de fide ad Petrum. D. Atha. & Concilium Tolet. XI. cum multis alijs Concilijs, & communiter admittitur à Theologis: ergo paternitas supponit constitutam adæquate, & complete substantiam Petri in suo esse substantiali, ita ut distinguatur persona Petri à qualibet persona humana sine paternitate, quia paternitas creata non est ita perfecta, sicut paternitas Divina, ut possit esse, aut de essentia, aut de substantia Petri, qui denominatur pater: ergo paternitas, aut identitas advenit Petro à parte rei præexistenti, & antea constituto: ergo accedit à parte rei entitati substantiali Petri complete, & adæquate constitutæ: ergo non est substantia Petri, sed vera, & proprie accedens à parte rei: ergo distinguitur à substantia illius.

Quod amplius sic demonstro: à parte rei de 147 pendet essentialiter, & specificatur, seu connectitur necessario cum termino genito paternitas Petri: sed substantia Petri non dependet à parte rei, nec specificatur, nec connectitur necessario cum termino genito: ergo substantia Petri, & paternitas illius non sunt idem, sed potius distinguuntur à parte rei: hæc consequentia sic demonstratur. Ideo evidenter colligimus unionem animæ rationalis ad corpus non esse idem cum animo rationali, sed distingui ex natura rei ab illo, quia unio dependet à corpore à parte rei, & animus rationalis non dependet; unio educitur à parte rei ex materia prima, & animus rationalis non educitur; sed relatio paternitatis, quæ est in Petro dependet à parte rei à filio genito à Petro, & connectitur necessario cum illo, & substantia Petri non dependet ab illo, nec connectitur necessario cum illo: ergo sicut unio distinguitur ex natura rei ab animo rationali propter illam dependentiam, quam non habet animus, ita relatio paternitatis ad filium distinguitur ex natura rei à substantia Petri propter dependentiam, quam à parte rei habet relatio, quam non habet à parte rei substantia Petri à filio, quia ubi est eadem ratio formalis, est idem effectus, vel quasi effectus formalis; impossibile enim est, quod idem sit, & non sit simul: ergo impossibile est quod idem sit dependens, & non dependens simul respectu eiusdem termini: ergo si relatio dependet, & Petrus non dependet à filio, Petrus & relatio paternitatis non erunt idem à parte rei.

SVBSECTIO I.

In qua quarto probatur nostra conclusio.

148 Probo nunc, relationem esse denominationem extrinsecam suppositis responsionibus adversariarum; quod est maximum inconveniens in sententia Patris Suarez, ac proinde illud reiicit acerrime.

149 Illa est denominatio extrinseca omnino, quæ advenit de novo subiecto sine aliqua intrinseca formalitate, quæ de novo advenit respectu denominati à parte rei per solam positionem extrinsecam; sed denominatio, v.g. Patris advenit de novo Petro sine aliqua ratione intrinseca de novo realiter illi adveniente per solam positionem extrinsecam.

Quæst. II. Vtrum relatio distinguatur, &c. 693

trinfeci termini, filij nimirum: ergo paternitas est denominatio extrinseca in Petro. Maior est evidens, nam ideo esse visum in obiecto, esse amatum & intellectum actu sunt denominationes extrinsece, & ideo est de esse dextro, quia adveniunt de novo obiecto sine aliquo intrinseco de novo illi adveniente per solam positionem visionis, intellectionis, &c. quæ extrinseca sunt respectu obiecti: ergo illa est denominatio extrinseca, &c. minor prima est ipsa sententia adversariorum; nam ex eo solum quod producat filius, vel producat in mundo aliquod album de novo, sine eo quod Deus aliquid ponat intrinsecum in Patre, & in albo, antea existenti ille dicitur pater, & hoc dicitur simile: ergo sine aliqua additione intrinseca de novo in fundamento per solam positionem extrinsece denominatur fundamentum simile, & pater; in quo non est multum laborandum, cum ipsi adversarii id concedant, alias si aliquid de novo intrinsecum adderetur, posito de novo termino, ratione cuius denominaretur Petrus pater, esset sine dubio illud intrinsece additum ex natura rei distinctum ab ipso fundamento; siquidem antea erat fundamentum sine hoc addito: atqui illud additum esset obiectum talis denominationis, & ratio formalis propter quam tale fundamentum vocatur pater, aut simile: ergo sicut ipsa denominatio est relativa, & in ordine ad terminum, talis formalitas addita intrinsece de novo erit relativa formaliter, seu ipsa relatio, quia sicut est denominatio est ratio formalis denominandi: ergo relatio distinguetur à parte rei à fundamento.

150 Et si dicas, illam esse denominationem extrinsecam quæ solum sumitur ab extrinseca forma: cum autem denominatio relationis non sumatur à termino extrinseco tanquam à forma: sed ab ipsa entitate fundamenti, quæ intrinseca est, existendo solum terminus tanquam conditio denominationis, inde est quod denominatio relativi non sit denominatio extrinseca.

151 Contra, quia denominatio relationis est in genere causæ formalis, ac proinde debet esse à forma: sed fundamentum non est forma relationis cum potius sit materia, & subiectum illius; imo ipsum fundamentum denominatur pater formaliter à relatione paternitatis: ergo ab alia forma oritur hæc denominatio; sed non est alia, nisi terminus; ergo terminus est ratio formalis, extrinseca denominandi fundamentum relatum: ergo est denominatio extrinseca.

152 Confirmatur, quia nullum constitutum formaliter specificatur, & habet totum suum esse essenziale à conditione; sed relativum ut relativum, v. g. pater ut pater specificatur à termino, & habet totum suum esse specificativum ab illo: ergo terminus non est conditio respectu patris, quatenus pater est formaliter: sed ratio formalis extrinseca, quia specificativum essenziale est formale extrinsecum respectu specificati ut obiectum respectu scientiæ, & potentiæ, res producta respectu actionis, &c. cum obiecta, & res producta specificent essentialiter actionem, & potentiam; quod autem conditio non specificet, patet, quia conditio non est ratio formalis: sed potius distinguitur ab illa: ergo conditio non specificat, ut videre est in intellectione respectu amoris, & in approximatione respectu productionis, quæ quia sunt conditiones, non specificant, alias ponerentur in definitione essentiali amoris, & pro-

ductionis, quia omne specificativum ponitur in definitione, ut videre est in obiectis potentiarum, & actuum, quæ quia specificant, & sunt formalia respectu potentiarum, ponuntur in definitione illarum: sed denominatio relationis specificatur formaliter à termino: ergo terminus est formale, seu forma extrinseca respectu illius, à qua sumitur talis denominatio: ergo terminus non est conditio, ac proinde denominatio relationis erit omnino extrinseca.

Præterea, quia posito termino, resultat denominatio relationis ex communi axiomate recepto ab omni schola: ergo relatio, & terminus habent connexionem causæ, & effectus: quia connexio illa relationis cum termino est per dependentiam à termino; dependentia enim dicit causalitatem: ergo denominatio relationis est à termino tanquam à causa; atqui terminus non est causa efficiens talis denominationis relativæ, quia terminus ut terminus nihil efficit in fundamento, ut de se patet, nec materialis, aut subiectiva; quia hoc genus causæ exercet entitas fundamenti, relatio enim paternitatis non est in termino genito, sed potius in fundamento generante: ergo est à termino tanquam à causa formali, non intrinseca, ut patet, sed extrinseca: ergo talis denominatio relationis est à causa formali extrinseca, ac proinde erit extrinseca, ut videre est in viso, dextero, &c.

Nec in tua sententia valet dicere, quod omnis denominatio extrinseca, quæ sumitur ab aliqua forma, debet esse eiusdem rationis cum forma: non enim hoc valet dicere: quia tu ais, servum denominari à Domino extrinsece, & maritum ab uxore, & nihilominus sunt distinctæ denominationes extrinsece, aut diversæ rationis à formis extrinsecis, à quibus sumuntur tales denominationes. Deinde, quia sola entitas fundamenti non potest esse forma talis denominationis relationis, quia entitas fundamenti est absoluta, & minime est in ordine ad terminum, & conservatur independentem ab illo; atqui denominatio relationis est tota propter terminum, & cum dependentia ab illo, ita ut nullo modo possit esse sine termino: ergo hæc denominatio non sumitur ab entitate fundamenti quatenus absoluta est: & ex alio capite non est aliud distinctum ab entitate fundamenti absoluta, à quo sumatur: ergo debet sumi totaliter à termino; sed terminus est omnino extrinsecus respectu fundamenti in quo est talis denominatio: ergo talis denominatio est omnino extrinseca in fundamento.

155 Dices, talem denominationem non sumi tanquam à forma à termino, sed potius à fundamentum, quatenus est in ordine ad terminum.

156 Sed contra manifeste, quia illud in ordine ad terminum, quod ponitur in fundamento, aut est distinctum ab ipso fundamento, aut non? si non est distinctum: ergo est ipsa entitas fundamenti; sed ipsa entitas fundamenti de se non est in ordine ad terminum, sed potius absoluta, & omnino independens à termino: ergo talis denominatio, quæ omnino dependet à termino, non est à quo sumatur in fundamento; quod etiam videntur argumenta superiori sectione posita: nam idem fundamentum antequam poneretur terminus non erat in ordine ad terminum, ac proinde non poterat tunc talis denominatio sumi ab entitate fundamenti: ergo per solam positionem extrinsecam termini non potest fundamentum in-

trinfecce esse in ordine ad terminum ex vi propriae solius entitatis, alias eadem entitas creata posset transire de termino contradictorio intrinseco in terminum contradictorium intrinsecum, sine additione intrinseca per solam positionem extrinseci: alias natura substantialis posset transire de non subsistente intrinsece in subsistentem intrinsece, & e contra sine additione intrinseca aut diminutione, quod est absurdum inauditum, nec potest dici quod in absolutis non potest, bene autem in relativis: non enim hoc potest dici, quia est petitio principij manifesta, & præterea illud principium est universalissimum, & fundatur immediate in limitatione creaturae, ut supra probavimus, quæ eadem est respectu omnium contradictoriarum, sive sint absolutæ, sive respectivæ, quia ad hoc negotium impertinens est discrimen utriusque. Tandem, quia idem intellectus non potest transire de intelligente actu in non intelligentem actu, aut e contra sine additione distinctæ entitatis à parte rei ab intellectu, aut diminutione realij, atqui intelligere actu est relatio transcendentalis, aut denominatio relativa transcendentalis, & nihilominus non potest de novo advenire intellectui per solam positionem alicuius extrinseci, sive sit obiectum sive quodcumque aliud: ergo adhuc in relativis tenet principium: ergo eadem entitas fundamenti non est de se illud, in ordine ad terminum, quod ponitis, ut sumatur denominatio relativa: ergo illud, in ordine (ne denominatio illa sumatur à termino totaliter, ac proinde sit omnino extrinseca) debet esse distinctum à parte rei ab ipsa entitate fundamenti; sed illud in ordine est relatio: ergo relatio distinguitur, &c.

SUBSECTIO II.

In qua reliqua argumenta ponuntur.

157 **Q**uinto: quando duo sunt idem à parte rei, implicat quod in re ipsa unum augeatur, & alterum minuat; sed similitudo unius albi cum altero potest minui, & albedo, quæ est fundamentum, augeri: ergo similitudo, & albedo non sunt idem à parte rei: Maior ex terminis patet: Minor probatur, quia inter duo alba habentia eandem intensionem in albedine ut quatuor v. g. potest augeri albedo unius, si intendatur usque ad sex gradus, immutata manente albedine alterius, & perseverante ut quatuor, & tunc certe minuitur similitudo, cum hæc duo alba non sint tam similia, sicut antea: ergo relatio similitudinis minuitur, & augetur fundamentum, quod est albedo: ergo non sunt idem sed distincta à parte rei.

158 Sexto, quæcumque opposita, quæ possunt fundari successive in eodem, illo semper permanente eodem distinguuntur à parte rei ab illo, in quo fundantur; sed similitudo, & dissimilitudo sunt opposita, & possunt fundari in eadem albedine, semper eadem permanente illa: igitur similitudo, & dissimilitudo differunt à parte rei ab ipsa albedine. Maior videtur certa, nam quia albedo, & nigredo, frigiditas, & calor sunt opposita, fundanturque in eadem substantia, semper illa eadem permanente, distinguuntur à substantia, aut à quantitate, in qua immediate fundantur, & idem est de odio, & amore respectu voluntatis, & de vitio, & virtute, errore, & scientia respectu intellectus, &

sic de omnibus oppositis respectu eiusdem fundamenti: ergo quæcumque opposita, &c.

Minor quoad oppositionem est evidens. Nam illa sunt opposita, quæ repugnant in eodem respectu eiusdem, & minime compatiuntur in ipso, ac proinde se expellunt ab eodem à parte rei, ut videre est in definitione oppositorum, quæ sub eodem genere maxime distant, & ab eodem subiecto mutuo se expellunt; sed idem Petrus respectu eiusdem Pauli non potest simul esse pater, & filius, similis & dissimilis ratione paternitatis, & filiationis, similitudinis & dissimilitudinis; ergo hæc relationes, quæ indubitanter sub eodem genere relationis maxime distant, ab eodem subiecto respectu eiusdem mutuo se expellunt: ergo sunt opposita à parte rei.

Dices, non posse eandem substantiam successive ve respectu eiusdem habere relationem paternitatis, & filiationis.

Sed contra, quia idem Petrus, qui genuit Paulum, ac proinde est pater Pauli, potuit non generare Paulum: sed potius generari ab ipso, imo si moriatur Petrus, potest Paulus, ut instrumentum Dei reproducere Petrum, ac proinde esse causa illius: unde idem Petrus divisim potest fundare relationem patris, & filij, causæ, & effectus respectu eiusdem Pauli, manente eadem entitate, aut ut melius, & clarius loquar per eandem substantiam: ergo.

SECTIO V.

Secunda nostra conclusio ponitur, & probatur.

Secunda conclusio: relatio prædicamentalis non est denominatio extrinseca pura: hæc est communis sententia Doctorum, probatur.

Primo, quia relatio creata est participatio relationis increata; sed relatio increata non est denominatio extrinseca; ergo neque relatio creata. Maior est evidens, quia omne prædicatum creatum est participatum à prædicato increato, ut videre est in substantia, intellectu, voluntate, & reliquis prædicatis, quæ reperiuntur in creaturis, & sunt participationes substantiæ, intellectus, & voluntatis divinæ; & ratio est manifesta, quia omne ens secundum est participatum à primo; sed omne prædicatum creatum est ens secundum, & omne prædicatum increatum est ens primum: ergo omne prædicatum creatum est participatum à prædicato increato, seu est participatio illius, & ideo sapientia creata est participatio sapientiæ increatæ.

Minor prima fide catholica constat, quia in divinis solum dantur quatuor relationes, tres personales, seu constituentes personas, & vocantur relationes quasi transcendentales, quia sunt de intrinseca constitutione personarum, v. g. relatio paternitatis, filiationis, & Spiritus sancti: hæc enim non adveniunt personis constitutis, sed potius constituunt ipsas in esse personarum: quarta relatio vocatur quasi prædicamentalis, quia non constituit personas quatenus personæ sunt, sed potius conveniunt personis constitutis per paternitatem, & filiationem, ac proinde quasi nostro modo concipiendi adveniunt personis iam constitutis, ratione cuius quasi prædicamentalis dicitur: & hæc relatio est spiratoris activi, sed nulla ex his relationibus est denominatio extrinseca: ergo, Consta